

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย ศึกษา ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการติดเชื้อ โรคเอดส์ของวัยรุ่นในระดับอุดมศึกษา

ลักษณะประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 - นิสิตชั้นปีที่ 5 ภาคปกติทุกคณะใน มหาวิทยาลัยนเรศวร ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คณะวิทยาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และคณะศึกษาศาสตร์ ซึ่งมี นิสิตในปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งหมด 8,318 คน

กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยเทียบกับตาราง Krejcie และ Morgan จะได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 375 คน การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบ Random sampling โดยแต่ละคณะจับสลากสุ่มให้ได้ ชั้นปีที่ศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง กรณีที่ในบางคณะมีหลายภาควิชา หลังจากจับสลากได้ชั้นปีที่ศึกษาแล้ว นำมาจับฉลากอีกครั้ง ภาควิชาใดที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ศาสนา ชั้นปีที่ศึกษา รายได้ สถานที่พักขณะเรียน การมีคูรัก/แฟน การมีเพศสัมพันธ์ การเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แหล่งที่ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์

2. แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์ในด้านสาเหตุของโรค ลักษณะอาการแสดงของโรค การติดต่อ การแพร่เชื้อ การวินิจฉัย การป้องกันและการรักษาโรค ประกอบด้วยคำถาม 10 ข้อ แต่ละข้อมีคำตอบให้เลือก 4 ข้อ แต่มีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว กรณีที่ตอบถูกได้ 1 คะแนน และตอบผิดได้ 0 คะแนน คะแนน จะมีค่าอยู่ระหว่าง 0-10 คะแนน คะแนนสูงหมายถึง นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์มาก คะแนนต่ำ หมายถึง นิสิตมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์น้อย

3. แบบสอบถามเกี่ยวกับ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้แนวคิดของ เบคเกอร์ (Becker, 1974) โดยผู้วิจัยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน คือ การรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ การรับรู้ความรุนแรงของการติดเชื้อเอดส์ การรับรู้ประโยชน์ของการปฏิบัติตามคำแนะนำ การรับรู้อุปสรรคของการปฏิบัติเพื่อป้องกันโรค

ประกอบด้วยคำถาม 32 ข้อ เป็นคำถามด้านบวก 16 ข้อ คำถามด้านลบ 16 ข้อ ใช้มาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ คือ

คะแนน 5	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
คะแนน 4	เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมาก
คะแนน 3	ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นท่านตัดสินใจไม่ได้ ไม่แน่ใจ
คะแนน 2	ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
คะแนน 1	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

สำหรับในข้อคำถามด้านลบจะกลับคะแนน แล้วจึงรวมคะแนนทั้งหมด คะแนนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ จะมีค่าอยู่ระหว่าง 32-160 คะแนน

4. แบบสอบถามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยรวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยวัดพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์ในด้านการดูแลสุขภาพ การดำเนินชีวิต การมีเพศสัมพันธ์ แบบสอบถาม ประกอบด้วยคำถาม 20 ข้อ คำถามด้านบวก 13 ข้อ คำถามด้านลบ 7 ข้อ ลักษณะคำตอบให้เลือกตอบ คือ

คะแนน 3	ปฏิบัติเป็นประจำ	หมายถึง	ท่านกระทำพฤติกรรมนั้นสม่ำเสมอเป็นประจำ
คะแนน 2	ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง	หมายถึง	ท่านกระทำพฤติกรรมนั้นนาน ๆ ครั้ง
คะแนน 1	ไม่ปฏิบัติเลย	หมายถึง	ท่านไม่ได้กระทำพฤติกรรมนั้น ๆ เลย

ในข้อคำถามด้านลบจะกลับคะแนน แล้วจึงรวมคะแนนทั้งหมด คะแนนการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์ มีค่าอยู่ประมาณ 20-60 คะแนน ซึ่งคะแนนสูงหมายถึงพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์อยู่ในระดับดี คะแนนต่ำหมายถึง พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์ไม่ดี

การหาความตรง และความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ในการหาความตรงของเครื่องมือของแบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ แบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ แบบสอบถามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน คือ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญด้านโรคเอดส์ แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านสาธารณสุข

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านจิตเวช ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านโรคเอดส์และกามโรค และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านพฤติกรรมศาสตร์

การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ผู้วิจัยได้นำแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์และแบบสอบถามการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันโรคเอดส์ ไปใช้กับนักศึกษาสถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีคุณสมบัติเหมือนกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา จำนวน 100 คน โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบแผนความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์เท่ากับ .69 และค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันโรคเอดส์เท่ากับ .60

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการแจกแบบสอบถามให้นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวผู้วิจัย ผู้ร่วมผู้วิจัย จากคณะพยาบาลศาสตร์ ถึงคณบดีทุกคณะในมหาวิทยาลัยนเรศวร เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัย ผู้ช่วยผู้วิจัย แนะนำตัวและแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัยแก่นิสิตที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และชี้แจงเมื่อนิสิตได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรคเอดส์จากสื่อในรูปแบบต่าง ๆ นิสิตมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอย่างไร โดยขอให้ตอบตามความเป็นจริง พร้อมทั้งนี้ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิ์ของนิสิตในการเข้าร่วมวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS* Version 7.5 มีขั้นตอนการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป ของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยใช้อัตราร้อยละ
2. ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคเอดส์ วิเคราะห์โดยใช้อัตราร้อยละ
3. คำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาช่วงคะแนน ของความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคเอดส์
4. คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ ความเชื่อด้านสุขภาพเกี่ยวกับโรคเอดส์ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมป้องกันการป้องกันโรคเอดส์ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) สำหรับเพศได้ทำให้เป็นตัวแปรหุ่น (Dummy coding) ก่อนการคำนวณ